

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**



**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău. bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2 - 7321 din 20.12. 2017

La nr.07-09/1266 din 12 decembrie 2017

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Casei de Creație în mun.Comrat, UTA Găgăuzia.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.*

Director adjunct

Vadim COJOCARU



RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4650 din 20.12.2017

la proiectul de lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Casei de Creație în mun.Comrat, UTA Găgăuzia

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Se constată că proiectul, nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării www.mecc.gov.md la compartimentul Transparența, precum și pe portalul www.particip.gov.md.

În ceea ce privește anunțul privind inițierea elaborării proiectului, precum și anunțul privind organizarea consultării publice se atestă că acestea nu au fost plasate pe paginile web menționate supra.

În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat, în mare parte, prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul are drept scop principal derularea procesului de construcție a Casei de Creație în mun.Comrat, UTA Găgăuzia.

În acest context, prin proiect se propune de a permite, cu titlu de excepție, filialei din Republica Moldova a întreprinderii nerezidente străine Reprezentanța firmei turcești „Cenk Osman Aksoy c Aks Mimarlık Muhendislik Ve İnşaat” și întreprinderii cu capital străin „Vezir Construct” S.R.L., importul și/sau livrarea mărfurilor și serviciilor pentru construcția Casei de Creație în mun.Comrat, UTA Găgăuzia, cu scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, fără drept de înstrăinare.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin scutirea întreprinderilor sus-menționate se promovează interesul statului de a contribui la dezvoltarea culturii în regiunea UTA Găgăuzia prin construcția Casei de Creație în mun.Comrat.

Proiectul promovează în mod direct interesele întreprinderilor vizate prin acordarea permisiunii de a importa și/sau livra mărfuri și servicii pentru construcția Casei de Cultură în mun.Comrat UTA Găgăuzia, cu scutirea de taxa pe valoare adăugată, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, fără drept de înstrăinare.

Deși interesele promovate respectă, pe o parte interesul public - dezvoltarea culturii, totuși, promovarea proiectului va fi apreciată ca fiind un precedent judiciar periculos, chiar dacă actul legislativ face parte din categoria actelor legislative de excepție, fapt care va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen în continuare.

Astfel, autorul urmează să argumenteze consecințele atât de ordin social, cât și de ordin economic (mijloacele financiare de care statul se lipsește prin scutirea acordată), pentru a nu crea în viitor bază legală de multiple derogări de la legea generală.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

Se constată că nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Nota informativă redă principalele prevederi ale proiectului și evidențiază elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

Prin urmare, nota informativă a proiectului întrunește condițiile menționate în art.20 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

Cu toate acestea, se constată că nota informativă nu face referință la impactul juridic și economic al proiectului, or urmare a adoptării acestuia există riscul inițierii promovării unor proiecte reglementând același obiect - scutirea de la plata drepturilor de import.

Or, în astfel de cazuri, cetățeanul este încurajat să găsească pîrghii legale de evitare a implementării cadrului legal general în domeniul achitării plăților legale.

La fel, se constată că cadrul legal în vigoare nu conține reguli clare, specifice și transparente conform cărora trebuie să fie tratată o solicitare de scutire a plăților drepturilor de import.

În aceste condiții urmează să fie asigurată o egalitate deplină și efectivă în drepturi a tuturor solicitanților de acest gen.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".*

Deși implementarea proiectului nu va presupune cheltuieli financiare, totuși se atestă că scutirea de la plata drepturilor de import va diminua bugetul statului cu neplata acestor taxe.

Astfel, autorul urmează să specifice în nota informativă care sunt sumele ce urmează să fie neplătite în bugetul statului odată cu acordarea importului acestor bunuri și prestării serviciilor în urma

acordării scutirii de la plata drepturilor de import.

Astfel, se constată că proiectul are un impact bugetar, în sensul micșorării plăților la bugetul de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează în mod indirect activitatea entității publice - Serviciul Vamal care urmează să se conformeze actului legislativ de excepție și să permită importul bunurilor și prestarea serviciilor fără achitarea drepturilor de import.

Serviciul Vamal urmează să identifice în mod transparent categoria bunurilor și cantitatea acestora la etapa efectuării controlului vamal.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului, pe de o parte, nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Pe de altă parte, prevederile proiectului stabilesc derogări de la regula generală și favorizează o anumită categorie de subiecți, fiind discriminați alți subiecți aflați într-o situație juridică similară, cu riscul impulsivării solicitărilor de acest gen.

Astfel, autorul urmează minuțios să analizeze toate aspectele privitor la oportunitatea promovării

proiectului în vederea tratării pe viitor, în cazul adoptării proiectului, într-o manieră justă și echitabilă a tuturor solicitărilor de acest gen fără deosebire de statutul subiecților.

III. Concluzia expertizei

Proiectul are drept scop principal inițierea procesului de construcție a Casei de Creație în mun.Comrat, UTA Găgăuzia.

În acest context, prin proiect se propune de a permite, cu titlu de excepție, filialei din Republica Moldova a întreprinderii nerezidente străine Reprezentanța firmei turcești „Cenk Osman Aksoy c Aks Mimarlık Muhendislik Ve İnşaat” și întreprinderii cu capital străin „Vezir Construct” S.R.L., importul și/sau livrarea mărfurilor și serviciilor pentru construcția Casei de Creație în mun.Comrat, UTA Găgăuzia, cu scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale, fără drept de înstrăinare.

Deși scopul proiectului este în interes public - dezvoltarea culturii, totuși, promovarea proiectelor de acest gen tinde să impulsioneze cetățenii la nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import, chiar cu invocarea unui scop nobil.

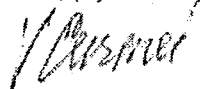
În acest sens, menționăm că odată adoptat proiectul, acesta va servi ca temelie legal de inițiere și promovare a altor proiecte de același gen.

Astfel, autorul urmează minuțios să analizeze toate aspectele privitor la oportunitatea promovării proiectului în vederea tratării pe viitor, în cazul adoptării proiectului, într-o manieră justă și echitabilă a tuturor solicitărilor de acest gen fără deosebire de statutul subiecților.

La fel, nota informativă urmează să specifice suma mijloacelor financiare de care va fi lipsit bugetul de stat prin neplata drepturilor de import.

20.12.2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Șef secție



SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR

la proiectul de lege privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Casei de Creație în mun. Comrat, UTA Găgăuzia

Nr.	Denumirea autorității/instituției	Obiecții și propuneri	Opinia Ministerului Educației, Culturii și Cercetării
1.	Ministerul Economiei și Infrastructurii	Atrage atenția asupra faptului că, numărul cadastral al terenului pe care urmează a fi construit edificiul Casei de Creație indicat în Nota informativă nu a fost identificat în baza de date a „Registru bunurilor”.	Nu se acceptă. În notă este menționat faptul că, terenul pe care urmează a se construi edificiul Casei de Creație este situat în mun. Comrat, UTA Găgăuzia, str. Lenina 158 A, și este identificat cu nr. cadastral 9601208.847, care, de altfel, se regăsește în <i>Registrul bunurilor imobile</i> .
		Subliniază că în setul de materiale transmis spre examinare nu a fost specificat furnizorul mărfurilor și proveniența acestora. Astfel, se consideră oportun prezentarea documentelor justificative care să confirme faptul că partea turcă va acoperi integral cheltuielile aferente construcției Casei de Creație, precum și perioada estimativă a perioadei lucrărilor.	Se acceptă parțial Se anexează la setul de documente Protocolul semnat între primăria mun. Comrat, UTA Găgăuzia și primăria Altındag, Republica Turcia.
		Menționează că, în Nota informativă lipsește fundamentarea economico-financiară a proiectului respectiv, nefiind efectuată analiza impactului la bugetul de stat din eliminarea drepturilor de import aplicate.	Nu se acceptă. Având în vedere faptul că, susținerea financiară acordată instituțiilor de cultură, atât din partea statului, cât și din partea finanțatorilor privați s-a redus considerabil în ultimii ani, investiții de acest gen se impun cu necesitate. Or, eliminarea drepturilor de import poate avea un impact mai mare asupra bugetului de stat, decât construcția propriu-zisă a acestui edificiu.

		<p>Lista contrasemnatarilor necesită o revizuire în scopul excluderii ministrului economiei și infrastructurii din formula de atestare a autenticității proiectului HG, reieșind din faptul că, punerea în aplicare a prevederilor actului normativ în cauză, nu ține de competența Ministerului Economiei și Infrastructurii.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare în proiect.</p>
2.	Ministerul Finanțelor	<p>Listele mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Casei de Creație în mun. Comrat, UTA Găgăuzia cu scutire de TVA, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale menționate în Anexele nr.1 și 2 urmează să fie incluse ca Anexa la proiectul de lege și nu la proiectul hotărârii Guvernului.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare în proiect.</p>
		<p>Clasificarea mărfurilor se stabilește conform prevederilor Nomenclaturii combinate a mărfurilor, aprobată prin Legea nr.172 din 25.07.2014, în corespundere cu Convenția internațională cu privire la Sistemul Armonizat de descriere și codificare a mărfurilor, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr.112 din 22.04.2004.</p> <p>În acest context menționăm că, verificarea corectitudinii clasificării mărfurilor vizate în Anexa nr.1 la proiect, în mai multe cazuri, nu poate fi stabilită din motivul lipsei informațiilor detaliate și concrete despre mărfuri.</p> <p>Astfel, în vederea stabilirii corectitudinii clasificării mărfurilor este necesară prezentarea informației privind materialul și/sau elementele constitutive.</p> <p>Menționează că, în cazul în care unele poziții</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare în proiect.</p>

		tarifare nu vor coincide cu bunurile importate, importatorul va fi obligat să achite drepturile de import conform legislației în vigoare.	
4.	Ministerul Justiției	În titlul proiectului de lege abrevierea „mun.” se va substitui cu cuvântul „municipiul”, iar textul „UTA Găgăuzia” se va exclude, întrucât, potrivit uzanțelor normative, titlul trebuie să exprime sintetic obiectul de reglementare. În același context urmează a fi revăzut și titlul proiectului hotărîrii Guvernului.	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare în proiect.
		Sintagma „filialei din Republica Moldova a întreprinderii nerezidente străine Reprezentanța a firmei turcești” este pleonastică, deoarece cuprinde atât terminologia utilizată în <i>Codul fiscal</i> („nerezident”), cât și cea utilizată în <i>Legea nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali</i> („întreprindere străină”). Prin urmare, sugerăm excluderea cuvîntului „străine”.	Se acceptă. Totuși, precizăm că expresia pleonastică a fost scrisă conform Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice.
		Cuvintele „conform anexelor” se va substitui cu cuvintele „conform anexei”, deoarece proiectul are o singură anexă. Totodată, parafa anexei va avea următorul cuprins: „Anexă la Legea nr.... din...”.	Nu se acceptă. Proiectul de lege are două anexe.

Monica BABUC
Ministru